قارئین سی گزارش اے کہ اس آن لائن اخبار دی ترسیل سوشل میڈیا تے کرُن

لے کے ناں میں سوہنڑے رب دا کراں کلام بیان (القرآن)

WEEKLY HINDKOWAN PESHAWAR

مدیر: محمد نعمان قیوم

ہفت روزہ

بیورو چیف، اسلام آباد
محمد ضیاء الدین

پشور

ہندکووان

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت چھپڑیں والا پہلا ہندکو ہفت روزہ اخبار

پاکستان دی ہند آریائی زباناں ہندکو، پنجابی، سرائیکی، گوجری، سندھی، پہاڑی تے دیگر زباناں دا اخبار

جلد: 7 | بدھ 15 جنوری 2025 | شمارہ: 348

hindkowanweekly@gmail.com

گندھارا ہندکو اکیڈمی دے 396 ویں ہفتہ وار عمومی انتظامی اجلاس دا انعقاد

صدارت گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین نے کیتی، تحقیق، تخلیق تے ترویج سمیت مختلف امور تے گہل کتھ

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے تحت، گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور دا عمومی انتظامی اجلاس نمبر 396 نمبر اجلاس گلبہار اچ منعقد ہویا جس دی صدارت گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین نے کیتی۔ اجلاس اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے سٹاف ممبران نے شرکت کیتی۔ اس موقع تے تحقیق، تخلیق تے ترویج سمیت دیگر امور تے بی گہل کتھ کیتی گئی تے متعدد فیصلے بی کیتے گئے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین نے سٹاف ممبران نُوں ہدایت دتی کہ گندھارا ہندکو بورڈ دے زیر اہتمام شائع ہونڑیں ولے رسالیاں تے کم تیز کیتا جاوے، اس دے علاوہ اُناں نے ریسرچ دے حوالے نال کماں نُوں ترجیحی بنیاداں تے مکمل کرنے تے بی زور دتا۔ تے اے آئی دے حوالے نال ٹولز نُوں سمجھڑیں تے بی زور دتا گیا

محمد ضیاء الدین گندھارا ہندکو اکیڈمی دے ہفتہ وار اجلاس دی صدارت پئے کر دین

اے آئی دے ذریعے ہندکو دی ترقی تے فروغ دا عزم

گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین نے (اے آئی ہندکو گروپ) دے نام نال اک واٹس ایپ گروپ بنڑایا وے جس اچ ہندکو زبان دے فروغ دے حوالے نال ماہرین لسانیات تے محققین دی رائے لتی جاسی

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین پہلے دن سی ہی ہندکو زبان دی ترویج وترقی وَسے پُرعزم اُن، اُناں نے دنیا دے ہر کونے اچ ہندکو زبان نُوں پہنچاڑیں اچ کوئی کسر نی چھوڑی۔ ٹیکنالوجی دے اس جدید دور اچ لوکاں دا رجحان آرٹیفیشل انٹیلی جنس (مصنوعی ذہانت) ول زیادہ وے۔ محمد ضیاء الدین نے جدید دور دے تقاضیاں نُوں پیش نظر رکھدے ہوئے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت اے آئی (مصنوعی ذہانت) دے ذریعے ہندکو زبان دی ترویج وترقی تے فروغ وَسے کوششاں دا آغاز کردتا وے۔ اے آئی کمپیوٹر سائنس دی اوہ شاخ اے، جس اچ اسی ایجئے طریقے سٹڈی کرنے آں جناں نُوں استعمال کر کے کمپیوٹر بغیر پروگرامنگ دے سکھ سکنے آں۔ مثلاً (چیٹ جی پی ٹی) اے آئی دا اک ٹول اے، پہلے مرحلے اچ (CHAT GPT) دے ذریعے ہندکو زبان دی لکھائی نُوں انگریزی اچ ترجمہ کرنے تے انگریزی زبان نُوں اردو اچ ترجمہ کرنے دا عمل شروع کردتا گیا وے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین نے اس حوالے نال اک واٹس ایپ گروپ بی بنڑایا وے جس اچ نامور ماہرین لسانیات تے محققین نُوں اس گروپ دا ممبر بنڑایا گیا وے۔ اس گروپ دا مقصد (اے آئی) دے ذریعے ہندکو زبان دی ترقی تے فروغ اے۔ اس گروپ اچ ماہرین مصنوعی ذہانت دے ذریعے ہندکو زبان دے فروغ تے ترقی دے حوالے نال آپڑی تجاویز پیش کرسَن تے اناں تجاویز تے کہل کتھ کیتی جاسی۔ اس دے علاوہ اے آئی دے دیگر ٹولز نُوں بی سمجھڑیں دی کوشش کیتی جاسی۔ اَج کل دے جدید دور اچ جد پوری دنیا اے آئی نُوں سمجھڑیں دی کوشش کر دی پئی اے گندھارا ہندکو اکیڈمی نے بی اس جدید ٹیکنالوجی تے کم دا آغاز کردتا وے۔

احمد علی سائیں دا کلام خطاطی دی صورت اچ

ہندکو زبان دے قادر الکلام شاعر حضرت احمد علی سائیں دے مکمل دیوان نُوں خطاطی دی صورت اچ وڈے چارٹاں دے اُتے لکھوایا گیا وے

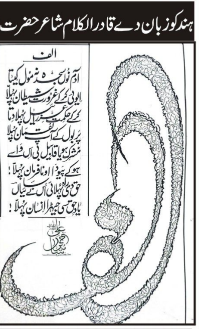
الف
آدم نُوں سجدہ نہ منول کیتا
ایویں کر کے غرور شیطان پہلا

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو اکیڈمی نُوں اے اعزاز حاصل ہوئیے کہ اس اکیڈمی دے تحت ہندکو زبان دے نامور صوفی تے قادر الکلام شاعر حضرت احمد علی سائیں دے مکمل دیوان نُوں خطاطی دی صورت اچ وڈے چارٹاں دے اُتے لکھوایا گیا وے۔ احمد علی سائیں دا تعلق پشور نال اَیا تے اے اوہ عظیم شاعر اَئے کہ جناں دا ہندکو کلام سُنڑنے دے بعد لاہور دے اک مشاعرے اچ حضرت علامہ محمد اقبال نے اپڑے صدارتی خطبے اچ اناں نُوں اپڑی زبان دا غالب جئے لقب سی نوازا۔ احمد علی سائیں ہندکو دے علاوہ اُردو تے فارسی دے مایہ ناز شاعر اَئے تے برصغیر پاک و ہند دی مقبول علمی تے ادبی شخصیت فارغ بخاری نے اناں دے متعلق لکھا وے کہ احمد علی سائیں ہی اوہ شخصیت اَئے کہ جناں نے اس خطے اچ سب سی پہلی ادبی بزم (بزمِ سخن) دی بنیاد رکھی۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی نُوں اے اعزاز حاصل رہئیے کہ ہونڑ تک دریافت شدہ احمد علی سائیں دا نہ صرف سارا کلام اس بورڈ دے تحت شائع کیتا گیا وے بلکہ اس نُوں محفوظ کرنے وَسے اس کلام دی اینڈ رائیڈ ایپ بی تیار کیتی گئی اے جیہڑا کہ گندھارا ہندکو اکیڈمی دا بہت وڈا کارنامہ وے۔

''ہندکووان اخبار'' دی سوشل میڈیا تے پذیرائی

اخبار نُوں قومی تے بین الاقوامی سطح تے بی عوامی حلقیاں دی طرف سی پسند کیتا جاندا پئے

WEEKLY HINDKOWAN PESHAWAR

ہندکووان

گندھارا ہندکو اکیڈمی مالی مشکلات دا شکار

پشور (ہندکووان نیوز) ہندکووان اخبار گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت شائع ہونڑیں والا واحد ہفتہ وار ہندکو اخبار اے جس دی مقبولیت اچ دن بہ دن اضافہ ہوندا پیا وے۔ گزشتہ 7 سالاں سی ہندکووان اخبار منظر عام تے آندا پیا وے جس دے ہونڑ تک 346 شمارے ہو چکئین۔ ہندکو زبان اچ اے اپڑی نوعیت دا پہلا تے اَکہلا اخبار اے جس اچ ہندکو زبان، ادب، تے ثقافت دی ترویج دے نال نال خصوصی طور تے پشور دیاں تے مجموعی طور تے پورے ملک تے دنیا پھر دیاں خبراں نُوں اکٹھا کر کے ترجمہ کر کے پیش کیتا جاندا وے۔ مایہ ناز کالم نگاراں دے خوبصورت کالماں نال سجا ہویا ادارتی صفحہ علمی حلقیاں اچ کافی پسند کیتا جاندے۔

گندھارا ہندکو اکیڈمی اچ ٹرانسکرپشن دا کم بی جاری

گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین دی ہدایت تے بلال احمد ٹرانسکرپشن دا کم کردے پئین

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی ہندکو زبان دی ترقی تے ترویج وَسے اپڑی خدمات سرانجام دیندے پئین۔ ترقی دا اے سفر جاری و ساری اے تے اس حوالے نال گندھارا ہندکو اکیڈمی دے سٹاف ممبران گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین دی ہدایات دے مطابق مختلف اُمور سرانجام دیندے رہندے وُن۔ حال اچ ای گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین نے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے ریسرچ اسسٹنٹ بلال احمد نُوں کجھ آڈیوز حوالے کیتیاں تے اُناں آڈیوز نُوں سُنڑ کے ہندکو اچ لکھڑیں دا کم حوالے کیتا جس تے بلال احمد نے کم شروع کر دے ہوئے انتہائی کہٹ وخت اچ ٹرانسکرپشن دا کم مکمل کرلتا وے جد کے مزید آڈیوز دی ٹرانسکرپشن دا کم بی جاری اے۔

پشور، جی ایچ بی ہزارہ شاخ دے صدر محمد اختر نعیم سپیکر بابر سلیم نُوں رسالہ پیش کر دے پئین

گندھارا ہندکو اکیڈمی ''ہندکووان''

اخبار دی ترویج وَسے سرگرم

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو اکیڈمی اچ ہندکو زبان دے فروغ دے نال نال ''ہندکووان'' اخبار دی ترقی تے فروغ وَسے بی کم جاری اے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت گزشتہ 7 سالاں سی باقاعدگی دے نال منظر عام تے آنڑیں ولے اخبار ''ہندکووان'' نُوں بذریعہ واٹس ایپ 2000 سی زیاد لوکاں نُوں مطالعے وَسے پچوایا جاندا وے تا کہ عوام دا ہندکو بولنے تے سنڑنے دے نال نال ہندکو لکھڑیں ول بی رجحان پیدا ہووے۔ ''ہندکووان'' اخبار دے کم و بیش 346 شمارے تیار ہو گئے وُن تے اناں نُوں انفرادی طور تے بذریعہ واٹس ایپ لوکاں نُوں پچوانڑیں دا سلسلہ زور وشور نال جاری اے۔ ''ہندکووان'' اخبار دا واٹس ایپ دے ذریعے بھرپور مقبولیت حاصل کردا پیا وے۔

آن لائن ''گندھارا نیوز'' دے 11 ویں شمارے تے کم دا آغاز

نیوز لیٹر اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی دی کارکردگی دے حوالے نال خبراں تے تصویراں شامل کیتیاں جاسُن

پشور (ہندکووان نیوز) تحقیق، تخلیق تے ترویج دے بنیادی اصولاں تے عملدرآمد کردے ہوئے گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی ہندکو سمیت پاکستان اچ بولی جانڑیں ولی دیگر زباناں دے فروغ وَسے بھرپور کوششاں کر دے پئین۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت انگریزی زبان دے آن لائن نیوز لیٹر ''گندھارا نیوز'' دے 11 ویں شمارے تے کم دا آغاز کردتا گیا وے۔ مذکورہ رسالہ 4 صفحات تے مشتمل اے، جس اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دی کارکردگی دی خبراں تے تصویراں نُوں شامل کیتا جاندا وے۔ یاد رہوے کہ اے رسالہ صوبائی تے قومی سطح دے نال نال بین الاقوامی سطح تے بی گندھارا ہندکو اکیڈمی دی کارکردگی نُوں اُجاگر کرنے دا ذریعہ بنڑسی۔

عبدالوحید بسمل دی کتاب ''ہندکو رہتل'' دی

تقریب پذیرائی 22 جنوری نُوں ہوسی

ایبٹ آباد (نمائندہ ہندکووان) ممتاز شاعر و ادیب عبدالوحید بسمل دی کتاب ''ہندکو رہتل'' دی تقریب پذیرائی 22 جنوری نُوں سائبان سخن دوست دے زیر اہتمام ڈاکٹر عامر سہیل دی صدارت اچ منعقد ہوسی۔

چیف ٹریفک آفیسر ہارون رشید دا ٹریفک ہیڈ کوارٹر دا دورہ

ایس پی ہیڈ کوارٹر ارباب شفیع اللہ نے تفصیلی بریفنگ دتی، سی ٹی او نے اہم ہدایات جاری کیتیاں

پشور (ہندکووان نیوز) چیف ٹریفک آفیسر ہارون رشید نے چارج سنبھالدے ہی ٹریفک ہیڈ کوارٹر گلبہار دے مختلف شعبیاں دا دورہ کیتا اس موقع تے ایس پی ہیڈ کوارٹر ارباب شفیع اللہ جان تے دیگر ٹریفک پولیس افسران بی اناں دے ہمراہ اَئے۔ دورے دے دوران کمانڈنگ کنٹرول روم، لائسنس برانچ تے ٹرائی گراونڈ گئے جتھے اُناں نے کم دا جائزہ لتا تے ٹریفک حکام نُوں ہدایات جاری کیتیاں۔ اُناں نے ٹریفک حکام تے اہلکاراں نُوں ہدایت دتی کہ اوہ ایمانداری نال ڈیوٹی انجام دیوُن تے ٹریفک افسران نُوں تمام ممکنہ سہولیات دینڑیں دے نال نال ٹریفک ہیڈ کوارٹرز دی سیکیورٹی انتظامات دی بہتری تے صفائی دا خاص خیال رکھا جاوے۔

خشک سالی، موسمیاتی تبدیلیاں، کینو، فروٹر زدی فصلاں متاثر

پشور اچ خرید وفروخت غریب آدمی دے وَس سی بار ہو گئی، انتظامیہ بی خاموش تماشائی

پشور (ویب ڈیسک) خشک سالی تے موسمیاتی تبدیلیاں دے باعث کینو، فروٹر تے مالٹے دی فصلاں بری طور تے متاثر ہونڑیں دے باعث قیمتاں اچ تباہ کن اضافہ ہو گیا۔ پشور اچ فروٹ دی خرید وفروخت غریب آدمی وَسے ناممکن ہو چکی اے۔ تفصیلات دے مطابق پشور اچ سوات دا مالٹا 430 روپے فی درجن سی زیاد قیمت تے وِک دا پیا وے، پنجاب دا کینو 240 روپے، فروٹر 250 روپے، امرود 250 روپے، کابلی انار 500 روپے کلو جد کہ کیلا درجہ اول 170 روپے فی درجن تک پہنچ چکا وے۔ یاد رہوے کہ مہنگائی دی وجہ نال بی فروٹ دی قیمتاں اچ اضافہ ہویا وے۔ تے فروٹ عام آدمی دی قوت خرید سی بار ہو گیا وے۔

معروف شاعر احمد ریاض دے نال دوستاں دی بیٹھک

اناں دی کتاب ''آنکھیں یقیں چراغ'' تے بلخصوص تے اناں دی زندگی دے مختلف پہلوؤاں تے گہل کتھ ہوئی

حویلیاں (نمائندہ ہندکووان) قلم قرطاس حویلیاں دے زیر اہتمام مشہور شاعر احمد ریاض دے نال دوستاں نے اک خصوصی بیٹھک دا اہتمام کیتا۔ اس دوران اناں دی کتاب ''آنکھیں یقیں چراغ'' تے بلخصوص تے اناں دی زندگی دے مختلف پہلوؤاں تے سیر حاصل گہل کتھ کیتی گئی۔

قرآن پاک منظوم ہندکو ترجمہ

20% OFF

مترجم: حاجی عبدالغفور ملک	کل صفحات: 1216	کاغذ: آرٹ پیپر
پرنٹنگ: 4 کلر	بائنڈنگ: ہارڈ بائنڈنگ بمعہ بکس	ناشر: گندھارا ہندکو بورڈ پشاور
ٹوٹل ہدیہ: 10 ہزار	20% ڈسکاؤنٹ: 8 ہزار	رابطہ نمبر: 03337677287

گندھارا دی کتاباں دی ہارڈ تے سافٹ فارم اچ انڈکسنگ دا کم جاری

کتاب نُوں فرمے اچ لگایا جاندا وے تے اگلے مرحلے اچ اس دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ کیتی جاندی اے

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور دے زیر اہتمام مختلف کتاباں دی ہارڈ تے سافٹ فارم اچ انڈکسنگ دا کم بی جاری اے۔ اس سلسلے اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق سٹاف ممبران کتاب نُوں مختلف مرحلیاں اچ تیار کر دین۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے بانی چیئرمین ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاباں دی دوبارہ سکیٹنگ تے پرنٹنگ دا کم جاری اے سکیٹنگ دے بعد کتاب نُوں فرمے اچ لگایا جاندا وے تے اگلے مرحلے اچ اس دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ کیتی جاندی اے ہارڈ دے بعد سافٹ فارم اچ انڈکسنگ کیتی جاندی اے ہونڑ تک درجناں کتاباں دی ہارڈ تے سافٹ فارم اچ انڈکسنگ کرلتی گئی اے تے اے سلسلہ جاری رہ سی۔

قلم قرطاس حویلیاں دے زیر اہتمام اجلاس اچ معروف شاعر احمد ریاض دے نال پروفیسر ملک ناصر داؤد تے دیگر دا گروپ فوٹو

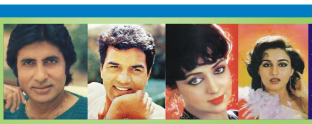

پردہ سیمیں

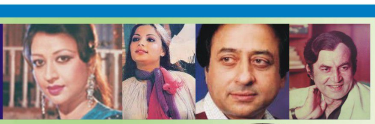

کے جی ایف چیپٹر 2
کانڑا ماں بولی دی شاہ کار فلم تے ہندکو اچ تبصرہ

تحریر: ڈاکٹر محمد عادل

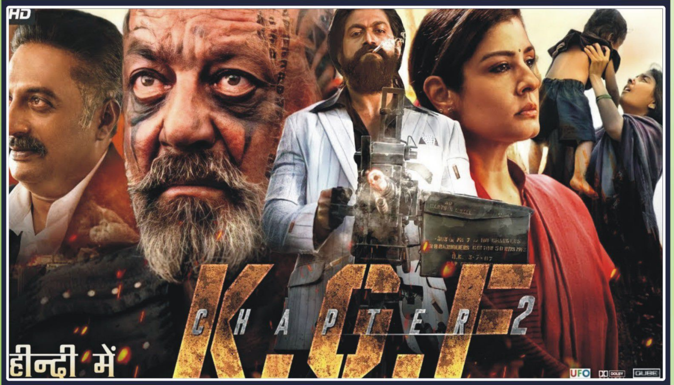

ہک بستی تے کش آدمی نما، خدا بنڑ کے راج کردے پئے ائے۔ اناں نوں آپڑی بندگی وسے غلاماں دی لوڑ ائی۔ اجئیے غلام جہیڑے اناں دی مرضی تے جنڈڑی ورتاون (جنڈڑی ورتانڑیں دا مطلب جیندا رینڑا ئینگا)۔ اجئیے غلام جناں دیاں ماواں اِناں نوں غلام جنڑن تے او غلام ای مرن۔ اناں نے کدو جاگنڑا، سونڑا، کے کھانڑا پینڑا وے سب کش مالکاں دی مرضی نال۔

غلاماں دے جمنڑیں سی لے کے مرگ تکل سب کش مالکاں دے وسے ہک کھیڈ کولو ودھ کے کش نینگا۔ اے غلام او سن تے تاں ای اناں دی بادشائی رہ سی۔ اناں حالات اچ خدائی دے دعوے داراں نوں پہنک نی پینڑی چائیدی کے کوئی ماں کسی آزاد نوں جمنڑے ولی اے۔ اناں نوں کدرے علم او گیا تے او ماواں دے پیٹ نوں ای اِناں بچیاں دی گور بنڑا دے سن تے اجئی ماواں نوں نشانِ عبرت بنڑا دتا جاسی۔

اے کہانڑی اس دنیا تے موسیٰؑ دی پیدائش سی دہرائی جاندی پئی اے۔ فرعون نوں موسی دی آمد ناگوار اے برے او اتے بیٹھا ایا بڑا کارساز اے او فرعون دے سائے اچ ای موسیٰ نوں پروان چڑھاندے۔ انوں عقل، منطق، سیاست دی سُجھ بُجھ دے نال نال جسمانی طاقت دیندے، اس دے ہک مکے دے وار نال ہٹا کٹا پہلوان کھوڑے سی ٹھیندے تے وے کدی اٹھ نی سکدا۔ موسیٰؑ نون ہک سلطنت نال ٹکرانڑاں وے اس وسے اس نوں معجزاتی طاقتاں عطا اوندیان۔ ہک غلام قوم اچ جمنڑے سی لے کے ہک قوم دی ازادی تکل موسیٰؑ زندگی دے کتنے ای موڑاں سی لنگدا جاندا وے۔ اگر تہیان نال ویکھو تے حضرت موسیٰؑ دی داستان اچ مذہبی سبق تے اے وے ای برے ازے نال نال اے آپڑی جگہ تے ہک شاہ کار ادبی فن پارہ بی اے تے غلامی دے موضوع تے لکھی گئی کہانڑیاں وچو لگ پہگ اسی فی صد اسی کولو مستعاران۔

اداکار یش بطور راکی

فلم ڈائریکٹر: پرشانت نیل

فلم KGF دی ہانڈی بی بنیادی طور تے اسی داستانِ موسیٰؑ دی اگ اُتے تہری گئی اے، جتھے مرکزی کردار یعنی راکی حکمران فرعونی طبقے دی نظراں دے سامنڑے پسے ائے، کچلے ائے غلام طبقے وچ جم دے۔ جتھے اس دی محبت دا مرکز اس دی ماں وے جہیڑی کہ فرعونی ظلم اچ پسی ائی، ظلم و جبر دی غلاظت نال پہری آئی جنڈڑی تے لنگا دی پئی اے برے کدرے نہ کدرے اس دے اندر اس غلامی دے خلاف اگ لپٹاں ماردی پئی اے۔ اے اگ اس دے پتر دے دل اچ شعلہ بنڑ کے پہڑک دی اے تے اس اگ دی لپٹاں پتر نوں ساڑ بال کے کندن بنڑا دیندیان۔

> فرعون نوں موسی دی آمد ناگوار اے برے او اتے بیٹھا ایا بڑا کارساز اے او فرعون دے سائے اچ ای موسی نوں پروان چڑھاندے۔

آپڑی طاقت، سجھ بجھ نال راکی کے جی ایف حاصل کر دے۔ اس تے حکمرانی کر دے۔ آپڑی حکمرانی قائم رکھنڑے وسے او سیاست کولو بی کم لیندے، بیرونی طاقتاں نال تعلقات استوار کردے۔ او فرعونی، سرمایہ دار سماج سی لوکاں نوں ازاد کردے۔ اناں نوں مدتاں بعد کھانڑے وسے اچھا ملدے۔ اناں اچ عزتِ نفس دا احساس پیدا اوندے تے فر او آپڑے کولو بوت طاقت ور نال لڑ جاندین، ماردیندین، مر جاندین۔

سوال اے وے کہ فر اس کہانڑی اچ نواں کے وے؟ فلم دی کہانڑی اچ کش نواں نینگا، اگنی پتھ او وے یا باہو بلی؛ بہتیریاں فلماں اس موضوع تے بنڑیاں ایان۔ نویں شے اس کہانڑی نوں سنڑانڑیں دا انداز اے تے اس انداز دی وجہ کر کے اسی کے جی ایف نوں انڈین فلم میکنگ اچ انقلابی تبدیلی قرار دینڑے تے مجبور آں۔

نویں شے اس کہانڑی دا پیچ در پیچ سیکڑاں سیکوینسز نال ورتایا ایا حریان دریان کر دینڑے ولا سکرین پلے وے۔ بوت ای مشکل طریقے نال ترتیب دتا ایا منظر نامہ (سکرین پلے)، جس نوں تنقید نگار دی نظر نال ویکھو تے احساس اوندے کہ جتنی پیچیدگی نال سکرین پلے ترتیب دتا گیا وے اس کولو زیادہ مشکل اس دی تدوین (ایڈیٹنگ) رئی اوسی۔

IN THEATERS
14TH APRIL 2022
WORLDWIDE
K.G.F
VIJAY KIRAGANDUR
PRASHANTH NEEL

ہک ای سین ہک پاسے ہک بندہ سنڑاندا پیا وے، دوے پاسے او سین دکھایا جاندا پیا وے تے تریئے پاسے اس دے ری ایکشن سینز بی چل دے پئین۔ اے فلم، فلم میکنگ دے لحاظ نال انڈین سینما دے وسے ہک نواں تجربہ وے جہیڑا بوت کامیاب رہیا وے۔

ہک سادہ جئی کہانڑی نوں جسراں پر پیچ بنڑایا گیا وے اس وسے فلم دے رائٹر / ڈائریکٹر پرشانت نیل مبارک باد دے مستحق ان اسی طرح فلم دے تدوین نگار اُجوال کلکرنی دی تعریف نہ کرنا بی زیادتی اوسی۔

فلم لاوڈ تے پرتشدد اے، کہانڑی اچ جا بہ جا زبردست قسم دے ایکشن سینز ان۔ گن فائٹ او وے یا دست بہ دست لڑائی؛ سارے ای منظراں تے پہر پور محنت کیتی گئی اے۔ اس فلم دا بجا طور تے آپڑی فلم بندی تے ایکشن مناظر دے لحاظ نال دنیا دی کسی بی انڈسٹری دی فلماں نال موازنہ کیتا جاسکدے۔

فلم اچ راکی یعنی اداکار یش دے تقریباً ہر سیکوینس اچ انٹری اسراں فلم بند کیتی گئی اے جسراں کہ اے ای سین اس دا انٹرو وے۔ سنجے دت نوں بطور ادھیرا ویکھ کے وریاں پرانڑی فلم انگریزی فلم سائی بورگ دا ولن یاد آندے۔ ادھیرا دے مضبوط تے طاقت ور کردار وسے سنجے دت ای سج دے ائے تے اناں نے اپڑے ایکٹ نال فلم اچ خب رونق لگائی اے۔ روینہ ٹنڈن ہنڑ اس عمر نوں پوہنچ چکی اے کہ او ہنڑ اجئیے کرداراں اچ جچ دی اے، اناں نے بی اچھا کم کیتے۔

آئی ایم ڈی بی تے 8.4 دی ریٹنگ لینڑے ولی اس فلم دے ہک ہک سین اچ پروڈکشن، ایڈیٹنگ، ڈائیلاگز/مکالمیاں، ایکٹنگ ہر شعبے تے محنت نظر آندی اے تے سو کروڑ دے سرمائے نال بنڑی اے کانڑا انڈسٹری دی فلم اگر بارہ سو کروڑ کما چکی اے تے اے اس دے بنڑانڑے ولیاں دی محنت دا ثمر اے۔ کانڑا ہندوستان اچ بولی جانڑے ولی ہک علاقائی بولی اے جسوں بولنڑیں تے سمجھنڑے ولیاں دی تعداد مشکل نال 5 کروڑ بی اچ بی نینگی برے ہک اچھی فلم نے اس زبان نوں دنیا پہر اچ روشناس کروا دتے تے اس فلم دے بنڑانڑے ولیاں نے آپڑی ماں بولی دا حق ادا کیتے۔

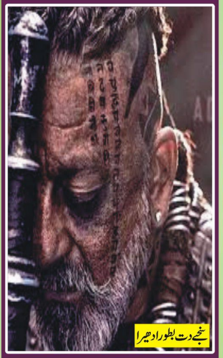
سنجے دت بطور ادھیرا

> کے جی ایف فلم دی ہانڈی بی بنیادی طور تے اسی داستانِ موسی دی اگ اتے تہری گئی جتھے مرکزی کردار یعنی را کی حکمران فرعونی طبقے دی نظراں دے سامنڑے پسے ائے، کچلے ائے غلام طبقے وچ جم دے

> کانڑا ہندوستان اچ بولی جانڑے ولی ہک علاقائی بولی اے جسوں بولنڑیں تے سمجھنڑے ولیاں دی تعداد مشکل نال 5 کروڑ بی اچ بی نینگی برے ہک اچھی فلم نے اس زبان نوں دنیا پہر اچ روشناس کروا دتے تے اس فلم دے بنڑانڑے ولیاں نے آپڑی ماں بولی دا حق ادا کیتے۔

گوشہ ادب

غزل
سید سعید گیلانی

اکھیاں اچ وس پہاویں دل وچ روَ
مرضی آ کیہہ کن سن وِچ کہو

خوشبو آندی اے ساہواں چو تیری
ہک ساڈی جان اے بُت پہاویں دو

ہر ہک سوچ ہونڑ تیری قرض دار اے
عشق اچ پئے گئی زندگی گِرو

نظراں دے نال بی چُماں جدو اُنوں
میری رگ رگ وچو پُھٹ پیندی لو

ایہہ کہہ ساں کدی اُنوں او کہہ ساں
چُپ لگ جاندی جدو ہو وے رو برو

جس ویلی لگدی اے جھڑی یاداں دی
ریشمی پلکاں دی چھت پیندی چو

دُنیا دا ازلاں توں اِیاں دستور اے
پہلے جیڑا بول پوے بُواں کھولے او

عشق تے مُشک چھپائیاں نئیں چُھپ دے
بو وے پچھے چھپ کے نہ لے کن سو

تیرے میرے چرچے نے گلی گلی وچ ہونڑ
ڈر ایا جس دا او گل گئی ہو

اَرلیاں پَرلیاں مار کے سعیدؔ
گلاں گلاں وچ ساڈے دلاں نو نہ ٹو

☆☆

حمد باری تعالیٰ
رانی بانو

میرے اللہ میرے والی
تیری بندی تیری سوالی

آپڑے کرم دا بوٹا را دے
دل دی زمی ہو گئی خالی

امر تیرا جد ہو جا وے
پہر جا سی ایہہ چولی خالی

تیری رضا دے تابع دِن
سجری سویل تے شام دی لالی

تیری تجلی دیاں کرناں
روشن ہو گئی رات بی کالی

☆☆

نعت شریف
سکندر حیات سکندر

تیرے صدقے تیرے قربان مدینے والے
عرش تے ہو گئے مہمان مدینے والے

کوئی تیرے جیا آیا وے نہ آسی کوئی
ہور اِس دُنیا تے انسان مدینے والے

تو انے پہچان کرائی اے سانوں اللہ دی
تیرے صدقے ملا قرآن مدینے والے

صدقہ حسنینؓ دا ہونڑ دُور ہنیرا کر دے
کر دے ہک ہور بی احسان مدینے والے

ہونڑ تا ویکھلا سکندر نوں بی نوری روضہ
کر دے پورا اِزا ارمان مدینے والے

☆☆

غزل
اسلم طارق

آنڑے والا اے موسم سکھ دا
لنگ جا سی ایہہ ویلی دُکھ دا
آپڑا پیار ہونڑ آ پی چِک سیں
کوئی کسے دا پیار نی چِک دا
پیار دے اگے دُنیا چھک دی
دُنیا اگے پیار نی چھک دا
کہاراں وچ جد گل گل ہوندی
کہڑیاں چو بی پانڑی سِکدا
کیہہ ہویا اے لوکاں نوں یارو
ہر کوئی رونڑاں رو وے پیکھ دا
تُو نہ ہو ویں تد بی طارقؔ
دُنیا دا کوئی کم نی رُک دا

☆☆

شاعری
بشریٰ فرخ

اے دل جس نے سانوں ہمیشہ رُوایا
کدی سانے بچھا تہاڑا نہ پایا

محبت دی مسند تے جس نوں بٹھایا
اُسی نے محبت سی دامن چھڑایا

کسی نوں جد ہک واری آپڑا بنڑایا
تا مر کے بی سانے او رشتہ نبھایا

گئیاں اِس طراں مُڑ کے واپس نہ آیا
ہزار اُڑیاں راہواں دے وچ دل وچھایا

رُسیواں ذرا گل تے اِنج اُس نے پایا
عبث ہو گئیا سارا کیتا کرایا

☆☆

نظم
زور ہوا دا۔۔۔۔۔زور ہوا دا دوڑ

کنارے دا موسم
ڈاہڈا دوڑ کنارے
بن سجنڑاں اج کل ساڈا
دل ئینہ لگدا دوڑ کنارے
روگی لوک نے ٹھونڈدے
پھر دیلگا پاسا دوڑ کنارے
گڑدے جندر چلنڑ مشیناں
دیخ تماشہ دوڑ کنارے
وگدا پانڑی واری دیندا
جد کوء روندا دوڑ کنارے
چھلے پاغل تہوندے دیخے
دکھ عمری دا دوڑ کنارے
ناصر پانڑی چڑھدا جدوں
زور ئینھ چلدا دوڑ کنارے

★★ ملک ناصر داود ناصر ★★

یحییٰ خالد صیب دی کتاب
”گلیاں تے درنڈے چو منتخب افسانہ
(شاداں)
تیسری قسط

”اج توں بعد اسی تریہائے ای اس کھوہے توں لہنگھساں“

”کیوں خیر تے ہے وے ناں۔؟“

”بس حکیم صیب آں پتہ لگ گیئے تے اُس شاداں دا کہروں باہر نکلڑاں بند کر چھوڑیا ستیا اے“

”تے فر؟؟“ میں آخیا

”بس دیخی جا“

اُس دیہاڑے توں پچھے اشرف آں چُپ لگ گئی۔ ہر ویلے کہیرے گُمیاں رہوے۔ بس جس ویلے اسی حکیم صیب دے کہرے کولوں لنگھاں تے درداں پہری وازاں بچ ہک ماہیا گاجُلے

میں کھلی آں تحصیلاں نال
اکھیاں وے رنگ رتیاں مونہہ زرد دلیلاں نال

دہ پاس کر کے میں ایبٹ آباد کالج بچ داخل ہو گیا تے اشرف سکول چھوڑ کے کہرے دے کم اوقات کرنے لگ گیا۔ میں ایبٹ آباد ای ہک کہار کہن کے رہنڑئیں لگ پیا۔ مہینے بچ ہک واری گراں جُلاں تے اشرف مانہہ اڈیکدا ہووے تے پورے مہینے دیاں گلاں میرے نال کر چھوڑے۔ شاداں تے اُس دیاں ملاقاتاں چوری چوری ہوندیاں رہونڑ پر کدوں تک۔ انہاں ملاقاتاں دا وی حکیم صیب آں پتہ لگ گیا تے شاداں دے سمندر دیاں چھلاں اگے حکیم صیب نے بڑے ای باٹے ڈک لا چھوڑے۔ فیر ایہہ ہویا جے اشرف دے گُٹے گُٹے ہوئے جُسے آں گھنڑ لگ گیا تے شاداں دے غلاب دی چھونسٹراں شروع ہو گئیے۔

ہک دیہاڑے میں کہار گیا تے راتی اساں دے چُلہے تے ماسی ناصرے آ بیٹھی۔ ماسی ناصرے دا اپڑاں تے کوئی اگ پچھ ئینھ ایہا بس کدے تیرے کہار تے کدے میرے کہار۔ تیریاں گلاں میرے اگے تے میریاں گلاں تیرے اگے۔ جس دے مونہے تے ہوئی اُسے دیاں تعریفاں۔ جس دے چُہلّے تے جُل بیٹھی سمجھو سارے گرائیں دیاں گلاں اس کہار پہچ گیاں۔ ماسی ناصرے پہلے تے میری پچھ پہال کیتی تے فر ماؤ اُراں آکھنڑ لگی

”نی گُڑیئے! جاتکے آں کدوں پئی بیاہنی ائیں۔“

”ہجے تے پڑھدے پیا۔ کیہڑی عمر لنگھ گئی سو“ ماؤ اُراں جواب دتا۔

”نی گُڑیئے توبہ کر۔ اج کل گُڑیاں تے جاتکاں دا کجھ عتبار ای ئینھ۔ کے پتئے کس ویلے ہتھوں نکل جُلنڑ۔ میری سُنڑئیں تے جلدی نونہہ کہار کہن آنڑ ایہہ نہ ہووے جے بابو اُسی ٹبروں باہر کہڈھ چھوڑنڑ نی۔ ہاں نی تدھ کجھ سُنڑیا اے؟۔“

”کے بے بے؟“ ماؤ اُراں پُچھیا

”تاں تے آخنی آں جاتکے دا کم مکا کہن۔ اوہ اپڑیں حکیم صیب دی تہی ہے وے نا۔ انی توبہ توبہ۔۔۔۔۔ کے ویلہ آ گیہئے۔ اساں وی عمر گزاری اے پر ایہہ کجھ ئینھ سُنڑیا۔“

”بے بے گل کے وے۔ کجھ مانہہ وی تے پتہ لگے۔ یا بجھارتاں ای پاندی رہسیں۔“

”انی اوہ حکیم دی شاداں ہے وے نا اج نصیرا اپڑئیں جاتکے آسطے اُس دا ناطہ منگڑئیں آں گیئے۔ اُس گُڑی آپ نصیرے دی بے عزتی کر کے کہروں کہڈھ چھوڑیئے۔ آخدی اے میں بیاہ کرنا ای ئینھ۔ پر دیخ نا کوئی کدوں تا نڑئیں جوان تیہاں کہر بہال ہکدئے۔“

”پر بے بے اوہ تے چنگی گُڑی ایہی۔ کجھ عتبار ئینھ آندا جے اُس ایہہ گل کیتی ہووے۔ ہو ہکدئے نصیرے آں حکیم صیب جواب دتا ہووے تے اُس آنڑ کے ایہہ گل اُڈا چھوڑی ہووے۔“

”ہے دیخ نا! میں کجھ کُوڑ آخنی آں۔ کناں سُنڑئیں گراں تے خدا مرنیوں ایمان نہ دیوے۔ اکھیاں ڈٹھی پئی کرنی آں۔ ساری گل میرے سامنڑئیں ہوئی اے۔“

ماؤ اُراں دے ہتھ وی کناں جُل لگے۔ میں روٹی کھا ریہا ایہاں ماؤ اُراں آخ کے اشرف دے کہار چلا گیا۔ اُساں پچھیا

”ایہہ کے جادو اُس پری تے کیتئی۔ اُس تے نصیرے کاکاے آں بے عزت کر کے کہروں کہڈھ چھوڑیئے۔ ایہہ دلوری تے اسی مڑدوی نہ کر ہکدے۔ چل ایہہ تے ہو گیا۔ پر ایہہ وی سوچیا ای جے ہُنڑ تُسی کر سو کے؟ شاداں تے کاکے نصیرے اگے نہ کر چھڑی اے پر توں جے اپڑئیں چاچے اُراں آخیں تے فر کے ہوسی؟“

”خالدیا میں وی چہلا نہ۔ ساریاں سمجھناں جے میں تے شاداں ہک نہ ہو ہکے تے فرسنگ میرا تے پھکی دا ہوسی۔ جدوں سُنڑیا ای جے اشرف پھکی چاہ کہدی اے تے سمجھیں جے شاداں تے اشرف دے ہک ہونڑئیں دی کوئی امید ئینھ رہئی ایہی“

تے فر اشرف آں واقعی شاداں دے سنگے دی امید ئینھ رہئی۔ اشرف پھکی کہن کے تے مٹی دی ٹہیری اپڑئیں آسطے مَل کہدی تے شاداں اشرف دیاں یاداں دی نگی رنج آپے آں لا کہدی۔ دو چار واراں شاداں مانہہ سنیہے پیہجے پر میری ہمت نہ لگی۔ کئی لوک شاداں دے ناطے آسطے آئے پر اوہ تے اشرف دیاں یاداں دی بوہٹی بنڑ کے اُنہاں مرضاں دے حوالے ہو گئی ایہی جنہاں دا داروں کسے وی حکیم کول ئینھ۔

نکے سکولوں مُڑ آئے تے میں شاداں دی ڈولی آں موہنڈا دینڑئیں آں ٹُر پیا۔ اُس دی ڈولی آں کیوں نہ موہنڈا دیندا، اوہ تے میرے یار دی مَل ایہی۔

پر اشرف دی قبر وی تے راہے بچ ای ایہی۔

ہندکو دی نشاۃ ثانیہ ہوا دے دوش

اج دا دور جدید سائنس تے ٹیکنالوجی دا دور اے، اج دے دور اچ انسانی معاشرت اِتنی اگے نکل گئی اے کہ ہر چڑھدے سورج نال ہِک نوی چیز پئی ایجاد ہوندی اے، لوک خواباں تے خیالاں دِی دُنیا سی نکل کے حقیقت دے دور اچ پئے داخل ہوندین، تے اِس گہل تے ہر کوئی متفق اے کہ زندگی دے کسی بھی شعبہ اچ اج دے دور اچ سب سی کامیاب نظام اوہ وے جیہڑا کہ جدید دور دے مطلوبہ سائنسی تقاضیاں نوں پیانہ صرف پورا کردا ہووے بلکہ اُناں سی بی ہِک قدم اگے ہووے تے اِسی وسے گندھارا ہندکو اکیڈمی نے بی ہندکو زبان و ادب دی ترویج و ترقی وسے جتھے کتاباں دی اشاعت تے مختلف علمی تے ادبی سرگرمیاں جاری رکھی ہوئیان اُتھے ہی جدید ٹیکنالوجی دے ذریعے بھی مذکورہ مقصد نوں پروان چڑھانڑے دا عمل جاری اے، اِس وخت گندھارا ہندکو اکیڈمی دِی ترپے آن لائن ویب سائٹس موجود اُن جناں نوں وقتاً فوقتاً اپڈیٹ کیتا جاندے، اِس دے علاوہ سوشل میڈیا دے دیگر پلیٹ فارمز یعنی یوٹیوب، فیس بک، تے ایکس (Twitter) تے بی گندھارا دے Active اکاؤنٹ موجود اُن تے نال ای نال وٹس ایپ دے ہِک درجن سی زیادہ گروپاں اچ اندرون تے بیرون ملکاں دے سینکڑاں مرد و خواتین شعراء و ادباء تے محققین نال علمی تے ادبی مواد شیئر کیتے جاندین، اِسی طراں ہر ہفتہ ہندکو زبان دے آن لائن ہندکووان اخبار نوں اِسی جدید ٹیکنالوجی دے ذریعے ہزاراں لوکاں تک ہِک Click دے ذریعے پہچوایا جاندے، اِس دے علاوہ حال اچ ہی گندھارا ہندکو اکیڈمی دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین ہونڑاں نے AI یعنی آرٹیفیشل انٹیلیجنس ٹیکنالوجی دے ذریعے ہندکو زبان دے فروغ وسے ماہرین دا آن لائن ہی ہِک وٹس ایپ گروپ بنڑایا جس اچ اِس شعبہ دے ماہرین نال مشاورت کر کے کجھ فیصلے کیتے گئے تے اُناں فیصلے آں تے عمل درآمد دا آغاز ہو چکا وے تے اِس وخت ہندکو زبان اچ تراجم تے آوازاں ریکارڈ کرنے دا عمل جاری اے، یاد رہووے کہ اِس سی پہلے بی گندھارا ہندکو اکیڈمی مختلف پراجیکٹس تے کم کر چکی اے یعنی ہندکو زبان دے صوفی شاعر حضرت احمد علی سائیں ہونڑاں دا مکمل کلام کسی بی Android موبائل دے پلے سٹور تے جا کے گنجینہ سائیں دے نام نال سرچ کر کے ڈاؤنلوڈ کیتا جا سکدے، اِس دے علاوہ ہندکو لغت دی ایپ موجود اے، بچے آں نوں ہندکو زبان سکھانڑیں وسے پروگرام ڈیزائن کیتا گیا وے، موضوعات قرآن دی ایپ بی موجود اے تے ہر کوئی ہونڑ کہار بیٹھے اِس سی استفادہ کر سکدے۔

لاس اینجلس اُچ اگ لگڑیں دا واقعہ

مہمان کالم

سید مظہر علی شاہ

hindkowanweekly@gmail.com

لاس اینجلس کیلی فورنیا امریکہ اچ حال اُچ ای اگ لگی اے، کئی لوکاں دے مطابق اس نوں اللہ دا قہر قرار دتا جا سکدا اوے۔ تاریخ دی کتاباں کئی شہراں دی تباہی دی داستاناں نال پہری ہوئیان کہ جیہڑا اس وسے اللہ دے قہر دا نشانہ ہوئے کہ اناں دے رہینڑیں والے ہر قسم دی اخلاقی برائی اچ مبتلا ہو گئے ائے، زمانہ کافی بدل گیا وے، یعنی بادشاہتاں دے دور کد دے گزر چکے وُن، سدا بادشائی صرف خدا دی ای اے، اَسی دُور نی جانے آں ساڈی یاد اُچ بی کئی بادشاہتاں اُلٹی ہوئیاں وُن، شہنشاہ ایران، مصر دے کنگ شاہ فاروق، مراکش دے شاہ حسن تے افغانستان دے کنگ ظاہر شاہ دا تخت اُلٹایا گیا وے، اتھے انگلستان دی سابقہ ملکہ الزبتھ دے طرزِ عمل دا ذکر بے جا نہ ہوسی، اناں نوں اگر فرنگی عوام اچھے لفظاں اچ یاد کر دین تے اوہ اس وسے کہ اک بوت ای لمے عرصے تکل حکمرانی کرنے دے باوجود اناں دی ذات دے نال کوئی سکینڈل نی جُڑا ایا۔ اُناں دی تہی پرنسس این تے اک پُتر اینڈریوز تے پیہنڑ پرنسس مارگریٹ دا کردار ملکہ الزبتھ سی کافی مختلف رہیا اناں دے نام دے نال کئی مالی سکینڈل جُڑے ائے تے اناں نوں مختلف قسم دی منشیات استعمال کرنے دی لت بی پئی ائی۔ پرنس چارلس دا جیہڑا کہ ہونڑ ملکہ الزبتھ دے مرنے دے بعد انگلستان دا بادشاہ بنڑ چکا وے، دا طرزِ عمل انگلستان دے شاہی خاندان دے دیگر لوکاں سی خاصا بہتر اے، کنگ چارلس دے دو پُتر اُن ویلیمز تے ہیری، ہیری دی عمومی شہرت بی کوئی تسلی بخش نئیں اوہ اک لا اُبالی قسم دا غیر سنجیدہ نڈا وے اوہ آپڑے وڈے پیہرا ویلیمز کولو حسد کردا وے کہ جیہڑا کنگ چارلس دے بعد انگلستان دا بادشاہ ہوسی۔ اس دی تربیت دے بودوباش تے رہن سہن دے طریقہ کار نوں انگلستان دے سنجیدہ لوک بالکل پسند نی کردے، کہنڑیں دا مقصد اے وے کہ ماضی قریب دی بادشاہتاں اچ مقابلتاً انگلستان دے شاہی خاندان دے افران دا کردار دُنیا دی دیگر بادشاہتاں دے لوکاں سی بہتر اے۔ گرین لینڈ دے وزیر اعظم دا اے بیان کہ اوہ امریکی نی بنڑنا چاہندے، امریکہ دے نو منتخب صدر ٹرمپ دے منہ تے اک زناٹے دار تپہ وے جیہڑا گرین لینڈ نوں خریدنے تے بھی اڑا ہویا وے، اوہ کینیڈا نوں بی امریکہ دی اک سٹیٹ بنڑاڑیں دی کوشش کردا پیا وے، ادھر اسرائیل نے فلسطیاں دے خلاف اجیا ممنوعہ اسلحہ تے کیمیکلز استعمال کیتے وُن کہ اناں دے جسم تحلیل ہو کے ٹکڑے ٹکڑے ہو گئے وُن تے اناں دے وارثاں نوں اناں دی ثبوتی لاش دے بجائے اُناں نوں دفن کرنے وسے اناں دے جسم دے ٹکڑے مل دے پئین۔

بشکریہ ''روزنامہ آج پشاور'' (مترجم: بلال احمد)

کرم ایجنسی دے حالات

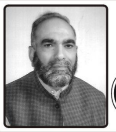

سویل

ملک ناصر داؤد

profmaliknasir@gmail.com

امن رب تعالیٰ دی کتنی بڑی نعمت اے تسی کرم ایجنسی دے حالات توں اندازہ لا سکدے او۔ لڑائی دی وجہ نال رستے بند نیں۔ اتھے جینڑاں اوکھا ہوئے دے۔ کھانڑاں پینڑاں دیاں چیزاں نئیں ملدیان۔ نجوڑ رُل گئیں۔ تعلیمی ادارے مدا ہویائے بند نیں۔ لوک کہراں بچ بند نیں۔ ہنڑ تسی آپنڑے درد یکھو۔ اللہ دیاں ساریاں نعمتاں امن تے سلامتی نل جڑیاں دیان۔ انسان کول روٹی کہٹ ہووے پر امن ہووے تے مزہ اے۔ نبی کریم ﷺ دنیا تے امن تے سلامتی دا سبق دِتا۔ کئی واری ایہا جئے معاہدے کیتے جے صحابہ اکرام حیران پریشان رہ گئے۔ پر بعد بچ انہاں سمجھ لگی جے امن تے سلامتی جو گے انہاں اُنجو کیتا ایہا۔ ملک پاکستان دیاں سیاسی تے مذہبی قوتاں اس گل تے غور کرڑاں ہوسی جے ملک دی سلامتی امن نل اے۔ کُرم لفظ دا مطلب ''عزت''، ''احترام'' تے ''تعریف'' اے۔ اتھے ہک دریا بگدا اے جس دا ناں کرم اے۔ جے کراتھے ہکی دوئے دی عزت تے احترام کیتا جُلے آ تے اتنا بڑا مسئلہ نئیں بنڑدا ایہا۔ صوبہ خیبر پختونخواہ بچ کرم دا علاقہ آندا اے۔ کوہاٹ، شمالی وزیرستان، خیبر تے اورکزئی ضلعیاں نل اس دی سرحد جردی اے۔ افغانسات دے صوبیاں خوست، پکتیا تے ننگر ہار نال جُڑے دا اے۔ پہلوں ایہہ علاقہ فاٹا دا حصہ ایہا تے ہنڑ صوبہ خیبر پختونخواہ دا ہک ضلع اے۔ اتھے پشتون لوک بسنیک نیں۔ شیعہ تے سنی مسلک دے لوک مدیاں توں آباد نیں۔ بنگش، طوری، اورکزئی، وزیر، ماموزئی، مقبل سازئی، ہزارہ، چمکنی، غزالی تے مانگل قبیلے اتھے بسدن۔ پاراچنار ہیڈ کوارٹر اے۔

زمی دی ملکیت دا جھگڑہ اتے بڑے نقصان دی وجہ بنڑ گیا ئے۔ تاریخ دسدی اے جے انگریز ۱۸۹۰ء بچ اس علاقے آں باقاعدہ آباد کیتا ایہا۔ زمی دی ملکیت دے کئی دعوے دار نیں۔ انجو لگدے جے تقسیم تے ملکیت دا صحیح ریکارڈ نئیں۔ لینڈ ریکارڈ دا نہ ہونڑاں تے قبضہ یا ملکیتی دعوے کئی واری قتل و گارت دی وجہ بنڑ چکے نیں۔ اگوں کرم ایجنسی بچ اجکل جو حالات نیں اس دی منڑیاد شعیہ سنی دا اختلاف اے۔ بدقسمتی نال اساڈے ملک بچ مذہبی منڑیاداں تے تفریق پائی ویندی اے۔ اِتھے سنی تے شعیہ دا جھگھڑہ نواں نئیں۔ مدا ہویائے نفرت پائی ویندی اے۔ پر تیراں تے کم بچ حدای ہو گئی اے۔ کئی مہینے ہو گئین شڑک بند ہوئی دی اے۔ کئی لوک قتل ہو گئین۔ معاہدے دیاں کوششاں کامیاب نئیں پیاں ہوندیاں۔ سرکار آپنڑی طرفوں ہتھ پیر ماردی اے۔ پر زمی تے حقائق ہور نیں۔ جد قبیلے لڑ جُلنڑ تے فر امن سکھلا نئیں ہوندا۔ مذہبی منڑیاداں تے لڑائی اگی نالوں ہوندی اے۔ تفرقہ بازی بہوں نقصان کردی اے۔ عقل ماری ویندی اے۔ لوک اساں جہاد سمجھ کے لڑدن۔ نیکی دا کم سمجھدن۔ فر اس اگی آں ملک دشمنڑ ہوا دیندن۔ افغانستان نل اج کل پاکستان دے حالات چنگے نئیں۔ مسئلہ حل بچ بہوں مشکلاں نیں۔

کرم ایجنسی ہووے یا کوئی ہور جاء جد تکنڑ اتھے دے بسنیک مل بیہتھ کے مسئلہ حل نہ کرسنڑ تد تکنڑ بدامنی رہسی۔ اتھے دے لوک رُل ویسنڑ۔ بیمار دوائی نہ ملنڑاں نال مشکلاں دیکھدے رہسنڑ۔ طالبعلماں دا نقصان ہوندا رہسی۔ اتھے دے لوکاں، قبیلیاں، مشراناں تے سیاسی ورکراں کردار ادا کرنڑاں ہوسی۔ سرکار تے جرگے دا بندوبست کردی اے پئی (Facilitator)۔ ڈپٹی کمشنر جئے زمہ دار افسر تے حملہ کئی سوال سامنڑے آنڑدا ئے۔ جو لوک اتھے امن نئیں چاہندے اتھے دے لوکاں آپ انہاں سزا دینڑی چائی دی اے۔ ربّ تعالیٰ اتھے امن تے سلامتی آنڑے۔

پہاڑی ریت رواج

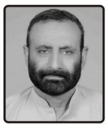

لوئی والا تارا

ڈاکٹر محمد صغیر

hindkowanweekly@gmail.com

ٹیانے لوک شوک، ٹیانے پہانڈے ٹنڈر، ٹیانے کہر کوٹھے تے ٹیا وچ ڈبے کھبے جینے جیو جی ہاں اچنیں نکلیں ٹھکیں، ٹہاکیں ٹہوکیں تے گرائیں موہڑیں وچ رسنے بسنے پہاڑیے منڈھ قدیم تھی اپنا لادا بادا انداز تے مزاج رکھنے۔ پرانیں وقتیں وچ شہریں بزاریں تھی بہوں پینڈے اپر رہنے سہنے والے انیں لوکیں نے رواج وی ہور جئے دے تے انیں نے ٹھنگ طریقے وی باقیں تھی ذرا بکھ جے ہونے۔ پرانیں وقتیں وچ انیں ناں رہن سہن بہوں سادا جیا ہونا سا تے انیں ناں جادے تر گزر گزارا جو باڑیا، ہل پہل تے مال ڈنگریں اپر رہیا۔ آنس اس علاقے نی تہذیب کی کیدے آسان لفظیں وچ لیخاں باں تے آخیا جائی سکنا کہ پہاڑی تہذیب دیہی تے زرعی دی تے انیں لوکیں نا مزاج جنگلی سنگی دا۔ پہاڑی تہذیب جہیڑی اپنیا ٹیا کنے جڑی نی دی، اس ناں سارا دارمدار ٹیا اپر ایہہ ہونا۔ پرانے ویلے کھہر کوٹھے کچے تے ٹیانے ہونے سے۔ انیں کھہریں نیاں کنداں دسیں کنے بنیاں سیاں تے انیں کی لمبیا وی ٹیا کنے جانا سا۔ تلم یعنی فرش وی ٹیا ناں ایہہ ہونا سا تہ ٹیا کنے اس نے لمبنے کی لیون دینا آخیا جانا سا۔ انیں کھہریں ناں چھت وی لکڑیں نیں کڑئیں بالیاں چالیں اپر مٹی پائی تے بنتا سا۔ انیں کھہریں نے چاڑے بنائے نا سارا عمل سانجھا ہونا سا۔ ایہہ کوٹھے چاڑہیا بڑیاں بڑیاں کڑیاں یعنی شہتیر دورا دورا لوک ہٹھے ہوئی ٹنگی آننے سے تہ انیں کی کندیں اپر رکھنے یعنی اوڈاں تے اوچھائی وی کہٹھے ہوئی کرنے سے۔ اس تھی بعد جد مٹی ستی جانی سی تے اس ویلے وی سارے ہٹھے ہونے سے تے ملی جلی کھسی کھوسی ہلائی ہلائی کری تے لادی کرنے سے۔ ہیک خاص گل ایہہ دی کہ ایہہ طرزِ تعمیر اتھیں ناں نے موسم نے عین مطابق ہونا، سیالے وچ ننگا تے روڑے وچ ٹھڈا۔ باڑی انیں لوکیں کیا ہمیشہ بہوں متبرک چیز رہی۔ او اس کی ماں نا درجہ دینے۔ زمین باڑی کھدیا ہلیا وی کہٹھے ہوئی ہلاڑا بانے سے تے ملی جلی ہکلی دوہلی رائی تے سیل گڈ کرنے سے۔ کہاہ مک کپیا فیر کہٹھے ہوئی کہائی لانے سے تے ملی مک کٹنے تے کہاڑی رچنے سے۔ کہائی بہوں مزے ناں موقع ہونا۔ اس موقعے اپر جدوں کوئی من چلا پہاڑیا چن گانا تہ بہوں سوادا اینا۔ چن ساڑھی تہپلی ناں تھم کیاں

کڑ کہیکے کہلی جنڈڑی تہ جگ سارا چھڑ کہ

قبر کاٹھ وی اس معاشرے وچ سارے رلی ملی تے کرنے۔ قبر گراں برادری نے لوک کھننے، بہوں سوہنی کری بنانے۔ لوڑ وہے تے پکی چاڑھنے۔ اس کی باہ آخیا جانا ایہہ سارا کام کاج ہمدردی تے بھائی بندی کنے ہونا۔ انیں کے کیا برادری ٹبر ناں انسٹی ٹیوشن بہوں اہم رول ادا کرنا۔ برادری تے ٹبر پہاڑی تہذیب نے دو بنیادی ادارے دے جنیں ناں کردار ہمیش بہوں وسیع رہیا تے اج تک وی تھیا۔ پہاڑی معاشرت نی ایہہ ریت دی کہ اتھیں موت مرگ کنے کنے بیاہ ٹھنگ وی ملی جلی ٹپانے سوہانے جانے۔ کسے وی جاگا ناطہ پکا ہوئے تھی بعد کڑیا والیاں کی دعوت دتی جانی جس کی تہاوو آخیا جانا۔ بیاہے نا تہاڑا تاریخ بننے تھی بعد پہلے محلے ٹبرے نیاں کڑیاں چڑیاں رلی ملی مٹی انتیاں تے لانیاں۔ فیر خرچہ اینا۔ فیر گانا گنڈھنونا گانا گنڈھنے نے ویلے پیرا مدد کریاں مدد کریاں اللہ والے ناں بیڑا پار کریاں ایہہ سارا کی ریت رواج دا۔ اس تھی بعد مانی ہونی تے تعلق دار معراج کی مانی کھارانے تے معراجی کی کھہر آنی دینے۔ بعض لوک منگنی نما فنکشن وی کرنے جس کی ٹاٹھیوا آخیا جانا۔ بیاہے نا سارا کم کاج محلے برادری نے لوک ملی تے کرنے، لکڑیاں چٹنے، تہاونے آخنے، جیکی سامان کٹھا کرنے، پکانے سمانے تے فیر برتانے وی دے۔ بیاہے تھی بعد ایہہ وی رواج دا کہ دو چار تہاڑیاں بعد کڑیاں کی سورتج پہچیا جانا۔ اس کی بتھ پھیرا آخیا جانا۔ اس موقع اپر داج کرن وی دتا جانا سا۔ اس لعاقے وچ رواج دا کہ بیاہے نے تہاڑیاں گالیں گائیاں جانیاں۔ گالیں) لوک گیت (عام طور اپر کڑیاں کھٹھیاں ہوئی تے گانیاں اتھیں بیاہے وچ دوستی وی کتی جان جس کی ہیک ساق رشتے نیاں طرح نبھایا جانا۔ پہاڑی معاشرے وچ تہیو پہنوں کی ہمیش بڑی قدر دتی گئی۔ انیں نے کسے سوال یا گلاہ کی ٹالیا نئیں جانا تے عام طور لوک انیں ے کھہرا کھان پین کرنا وی چنگا نئیں سمجھنے۔ اسے طرح انیں نیاں اولادنی وی خاص عزت کیتی جانی۔ انیں کی دوترمان آخیا جانا تے انیں نے بارے وچ مشہور دا کہ جد دوترمان کھہرے نے ساونے اینے تے کوٹھے نیاں چارے چوکاں کمبیاں۔ پہاڑی علاقے نے روائتی کھانے وی زمیا کنے جڑے نے دے۔ کڑی لسی وہے یا دودھ ہبلو، بوہلی وہے یا کلاڑی، تہبلا چھساہ باٹ وہے یا دیسی ساگ پتر، مکانی روٹی وہے یا کھاں غیری یا فیر سرے مانی، ہولاں وہین یا امبیاں، سارا کی مقامی باڑیا وچاچے والیں فصلیں کنے ایہہ بنا۔ پہارے تہاڑے یعنی عیداں تے شب قدر دی خاص طریقے کنے منانے ناں رواج دا۔ نکی عید وہے تے لوک جتھیں بہوں سارا کی پکانے سمانے اتھیں ہر ہر کھہر گچھی عید ملنے۔ انیں تہاڑں یا دی کھہرے نی تہی پہن خاص یاد رکھی جانی۔ شب قدر وہے تے چنگے چوخے کھانے تے عبادت تھی مٹھی کھنوں وی سٹنے تے مٹھے وی بالنے پہلے وقتیں وچ بیروارے نی دعا وی ہونی سی تے ساتائیں سرگی وی بہوں اہتمام کرنے بنائی جانی سی۔ اس تھی ہٹی وی پہاڑی معاشرے وچ بہوں سارے ریت رواج پائے جانے جنہیں کی لوک چوں چراں کیتے بغیر بس مننے جلنے۔ پہاڑی تہذیب ناں منڈھ سادگی دا، اسے طرح رلی ملی کم کاج کرنا، ہیک دوہے نے پہار ٹنگنا چھنگنا، ہیک دوہے کی ٹیک سہارا دینا ایہہ اتھیں نا رواج دا تے مزاج وی۔ بہوں ساری جدت اچھے تھی بعد وی اج وی پہاڑی لوک اپنے ریت رواج کنے بہوں حد تک جڑے نے تہ اس کی کسے ناں کسے انداز وچ اج وی ٹورنے جولنے۔ اللہ کرے کہ ایہہ سادگی پہائی بندی، ہمدردی، دید واسطہ ناطہ آنسیں لوکیں وچ باقی رہ کہ ایجھے حیا تیا نا اصل منہ مہاندرہ دا۔

نقوشِ عہدِ رفتہ

گفت حیات

عمر حیات

hindkowanweekly@gmail.com

گش نقوش عہدِ رفتہ خیر نال ہونڑ بی ہے وُن، پشور شہر اس وخت کنکریٹ دی زد اُچ اے، سرمایہ کاراں نوں جتھے جگہ مل دی اے پہانویں زرعی زمین ہووے یا پتھریلی پُرانڑی بلڈنگ ہووے یا تاریخی ورثہ بس قبضہ کر دیاں ای سٹ کے پلازے بنڑاندے پینائے اک فطری عمل بی اے پُرانڑیں جاندے وُن نویں جاندے وُن بڑے پُرانڑی عمارتاں شہر دی شان ہوندیاں وُن جس طراں محفل اُچ تری لوک بیٹھے ہو وُن تے اُناں اچ بیٹھے دو یا ترے بزرگ نظر آسُن۔ مغلیہ دور سی ہونڑ تکل پشور تجارت دا اک وڈا مرکز رہیا وے۔ مشرقِ وسطیٰ، وسطِ ایشیا تے برصغیر اُچ سراواں دا رواج پُرانڑاں وے، اتھے تاجراں دے قافلے تے مسافر آ کے رہندے ائے تے اناں دے کھانڑیں دا بندوبست بی سراواں اچ ہو جاندا ایا۔ ہندوستان دے حکمراناں اچ شیر شاہ سُوری اس لحاظ نال قابلِ ذکر اے کہ اس نے تاجراں تے مسافراں دی سہولتاں وسے سڑکاں تے سراواں بنڑوائی ائیاں کہ جتھے مسلمان تے ہندو خانسامے ائے کہ جیہڑے مسافراں وسے کھانڑاں پکاندے ائے۔ دہلی سی وسط ایشیا تکل تجارت پشور دے رستے ہوندی ائی، مختلف ملکاں چو آنڑیں والے تاجراں دے قافلے اتھے ای آپڑا پڑاؤ کر دے ائے، کاروباری معاملات طے ہوندے تے تاجر تے اناں دے مال برداری دے جانور تازہ دم ہو کے اتھوسی اگلی منزل دی طرف جاندے، جس طراں اج پشور دے بہترین ہوٹل، گیسٹ ہاؤس تو اڈے وسے وُن اسی طراں پہلے پشور اُچ سرائے ہوندی ائیاں جتھے مسافر آ کے رُک دے ائے پشور دی سب سی مشہور تے وڈی سراء سرائے شہزادی جہاں آرا نال مشہور اے۔ خیبر پختونخوا اچ محکمہ آثار قدیمہ دے ریکارڈ دے مطابق اناں دی آمد سی پہلے پشور اُچ تاجراں وسے کوئی خاص بندوبست نی ایا۔ ہوٹل یا سرائے دی سہولتاں نی ائیاں۔ جہاں آرا نے 1638 اچ پشور دا دورہ کیتا تے آپڑے دورے دے دوران اُناں نے اتھوسی جانڑیں والے قافلیاں تے مسافراں دی دی تکلیفاں دیکھیاں۔ جہاں آرا نے خاص طور تے تاجراں دی رہائش دے مسائل نوں سامنڑیں رکھ دے ہوئے اُناں نے اتھے اک جدید سرائے دی تعمیر دا اعلان کیتا۔ اس سرائے تے کم 1638 اُچ شروع ہویا تے 1941 اُچ پورا ہو گیا۔ اس عمارت نوں تاریخی کتاباں اچ کاروان سرائے، سرائے جہاں بیگم تے سرائے دودر دے نام نال یاد کیتا جاندا وے۔ جہاں آرا بیگم نے پشور شہر دے اک اہم مقام تے اے سرائے بنڑوائی جو کہ انتہائی محفوظ ائی کیوں کہ اے فصیل شہر دے اندر قائم کیتی گئی ائی۔ اس اُچ صرف رہائشی کمرے نی ائے بلکہ اتھے تاجراں نوں ہر قسم دی سہولتاں دتی گئی ائیاں۔ اے سرائے شہر دے درمیان اُچ سب سی اُچے مقام گور گٹھڑی اچ قائم کیتی گئی جتھے ہر کمرے دے اگے نکا جیا برآمدہ تے کمریاں دے نال وڈا ہال بنڑایا گیا ایا۔ ہال اُچ بیٹھے تاجر آپڑے سودے طے کر دے ائے۔ اس دے علاوہ قافلیاں اچ موجود مال بردار جانوراں وسے وکھری جگہ مقرر ائی۔ پانڑی دے انتظام وسے اک کنواں ایا تے اس دے نال اک خوبصورت مسیت پشور اس دے علاوہ پشور دے اندر مختلف مقامات تے بوت ساری نکی وڈی سراواں ائیاں جناں اچ سرکی گیٹ دے اندر سرائے اناراں، سرائے سیٹھ رحیم بخش، سرائے نیازی، سرائے تاج محمد تے تاج مسافر خانہ جد کہ محلّہ گل باچاجی، محلّہ غوری خان تے دیگر محلیاں اچ بی سرائے ائیاں۔ ڈبگری گیٹ دے اندر سرائے امیر اکبر، سرائے شیر حیدر، سرائے مغل سرائے سلطان، سرائے مودر، سرائے پیپل، سرائے گودام، سرائے ارباب، سرائے خان زمان، سرائے گنگا رام، سرائے اس، سرائے سواتیان، سرائے پشو، سرائے بابلے، سرائے طوطا گرکو، سرائے دنداسہ، جہانگیر پورہ، قصہ خوانی اچ بی بوت ساری سرائے موجود ائیاں جناں اچ سرائے کالا خان، سرائے وزیر خان اُن گو کہ ہونڑ اُناں دا دور ختم ہو چکا وے تے جیہڑی باقی اُن اُناں دی جگہ بی آستہ آستہ نوی بلڈنگاں بنڑ گئیاں کسی نے کے خوب کہیا وے۔

عہد رفتہ کی لکیروں پہ نہ چلتے رہئے
وقت کے ساتھ خیالات بدلتے رہئے

محترم کالم نگار دی رائے نال ادارے دا متفق ہونڑاں ضروری نئینگا۔

بن موج سمندر

سکونِ فقط علامتِ موت
عملِ نال ای آندی اے پختگی
زندگی بناء عملی شرمندگی
دیندی اے آدمی نُوں شکستگی
حرکت مسلسل کوشش بار بار
ہوندی اے اِس نل پوری بندگی
کاہلی، سستی، مُردگی دی حالت
چھوڑ میں تا آجاسی درستگی

محمد ضیاء الدین

بنجارہ

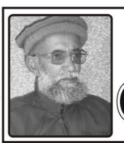

گنیش

محمد اختر نعیم

hindkowanweekly@gmail.com

کدی کدی اسی آپڑیں گذرے ویلے تے نظر باندے آں تے بچ سارے کردار اس طراں دے ہوندے آسے کہ جنہاں بچوں بہوت سارے کردار تے مک گئے تے باقی تھوڑے بہوت جہڑے رہ گئے ہن اوہ بی معدوم ہو جاسن۔ دراصل ایہہ اساں دی ہک ثقافت آسی تے اس ثقافت ل بچ جہڑا پیار تے جذباتیت تے تجسس آسا اور ہونڑ نظر نہی آندا۔ بنجارہ، اٹڑے وال، ماشکی، دلیاں وغیرہ جنیکردار ہونڑ نظر آندے، لکھاریاں دا فرض اے کہ اس طراں دے کرداراں نوں مستقبل واسطے محفوظ کرو، کل نوں اسی نہ ہوساں تے آنڑاں والی نسل نوں انہاں کرداراں بارے مالوم ہو سکے تے اور کوئی تحقیقی کم کر سکن۔ اگر اسی ایہہ کم نہ کرساں تے فیر کونڑ کرسی؟ اساں توں پہلے لوکاں نے پرانڑیں گلاں محفوظ کیتیاں تے اس دور دے لوک فیدہ حاصل کردے ہن۔ بنجارہ۔۔ اس ویلے اسی ہک مکدی ثقافتی کردار ،، بنجارہ ،، بارے نکئی جئی گل کردے آں۔ بنجارہ ہک شخص ہوندا آسا کہ جہڑا ہک جستی صندوق سر تے چائے، مونڈے تے ہک تھیلا لٹکائے گراں گراں، گلی گلی آواز لاندا ہوندا آسا، اس دے ہتھ بچ ہک لمی سوٹی ہوندی آسی کیونکہ اس دی آواز تے گراں دے کتے اس دے پچھے ہو جلدے آسے، بنجارہ اس لمی سوٹی نال کتیاں کولوں آپڑاں بچا کردا آسا۔ ہک کتے کولوں جان بچانڑاں مشکل ہوندے تے جتھے کتے بہوت ہوون اتھے کہہ حال ہوندا ہوسی۔ بنجارہ تریمتاں تے کڑیاں دے استعمال دی چیزاں بیچدا آسا جس بچ، بنگاں، سرمہ، دنداسہ، بچ بٹن، سوئی تاگا، کروشیہ دا سامان وغیرہ یعنی بنجارہ ہک موبائل منیاری دی دکان ہوندی آسی۔ گراں بچ کسی جائی بیٹھ جلدا تے ادھر ادھر تو تریمتاں کٹھیاں ہو جلدیاں تے دوکانداری شروع ہو جلدی آسی۔ کج اس جائی دکانداری ہوندی تے فیر بنجارہ دوئے گراں یا محلے بچ آپڑیں دکان لا چھوڑدا آسا۔ ہولیاں ہولیاں ماضی دا ایہہ کردار معدوم ہوندا گیا، ہونڑ مالوم نہی کہ کسی علاقے بچ ایہہ کردار موجود ہے یا نہی۔ اگر تساں علم بچ ہووے تے اساں نوں ضرور دسیو۔ اسی کردار تے اردو بچ ہک فلم ،، بنجارن ،، بنڑی آسی، جہڑی کہ بڑی مقبول ہوئی آسی۔ اس توں میں ایہہ سوچداں کہ بنجارے دا کردار پورے برصغیر دے، ایہہ کتنا پرانڑاں اے اس تے تحقیق دی ضرورت اے۔

بجلی 10 سی 11 روپے فی یونٹ سستی ہونڑیں دا امکان

وزارت توانائی دی ٹسک فورس تیزی دے نال کم کر دی پئی اے، مزید گل کتھ جاری اے، وزیراعظم دا خطاب

اسلام آباد (مانیٹرنگ ڈیسک) بجلی دی قیمتاں اچ کمی دا رستہ صاف ہوگیا وے، وفاقی کابینہ نے مزید 15 آئی پی پیز دے نال نویں معاہدے دی منظوری دے دتی، نویں معاہدیاں نال قومی خزانے نوں 500 ارب روپے سی زیادہ دی بچت جدکہ فی یونٹ بجلی 10 سی 11 روپے سستی ہونڑیں دا امکان اے۔ میڈیا رپورٹ دے ذرائع دے مطابق وزیراعظم شہباز شریف دی زیر صدارت اجلاس اُچ وفاقی کابینہ نے مزید 15 آئی پی پیز دے نال نویں معاہدے دی منظوری دے دتی۔ ذرائع دے مطابق نویں معاہدے دے بعد اناں آئی پی پیز نوں لیٹ پیمنٹ سرچارج دی مد اُچ 80 ارب روپے بھی ادا نہ کرنے پے سُن جدکہ نویں معاہدیاں نال بجلی دی قیمتاں اچ کمی دا رستہ صاف ہوگیا وے۔ وزیراعظم شہباز شریف نے کہیا کہ وزارت توانائی دی ٹاسک فورس تیزی نال کم کر دی پئی اے جس نے بری محنت نال ترے ہزار میگا واٹ دے اہداف حاصل کیتے وُن۔ وڈی کمپنیاں دے نال گل کتھ جاری اے۔ اس حوالے نال سانوں مکمل طور تے یکسو ہونڑاں چائیدے۔

اسلام آباد: وزیراعظم شہباز شریف وفاقی کابینہ دے اجلاس دی صدارت کر دے پئین

پختونخوا حکومت دا خاندان دے سربراہ دے مرنے تے وارثاں دی مالی مدد دا اعلان

60 سال سی کہٹ عمر خاندان دا سربراہ مر جاوے تے اہل خانہ نوں دس لکھ مل سُن، علی امین گنڈا پور

پشور (ہندکو وان نیوز) خیبر پختونخوا حکومت نے عوام دوست اقدامات کردے ہوئے خاندان دے سربراہ دے مرنے تے وارثاں دی مالی مدد دا اعلان کر دتا۔ وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈا پور دے مطابق خاندان دے سربراہ دے مرنے دی صورت اُچ وارثاں دی مالی معاونت کیتی جاسی۔ علی امین گنڈا پور دے مطابق 60 سال سی کم عمر خاندان دا سربراہ فوت ہو جاوے تے اُس دے اہل خانہ نوں دس لکھ روپے مل سُن جدکہ 60 سال سی زیاد عمر دے سربراہ دے فوت ہونڑیں تے اُس دے اہل خانہ نوں 5 لکھ روپے دتے جاسُن۔ وزیراعلیٰ علی امین گنڈا پور دا کہنڑاں ایا کہ صوبہ خیبر پختونخوا حقیقی معنیاں اچ ریاست مدینہ بنڑدا پیا وے۔

انتظامیہ تے محکمہ لائیوسٹاک دا یونیورسٹی روڈ تے دودھیاں دی دُکاناں دا معائنہ

پشور (ہندکو وان نیوز) صوبائی حکومت دے احکامات دی روشنی اچ ضلعی انتظامیہ پشور نے محکمہ لائیوسٹاک دے اشتراک نال یونیورسٹی روڈ دے مختلف علاقیاں اچ دودھیاں دی دُکاناں اچ دُدھ دا معائنہ کیتا۔ جدید موبائل لیبارٹری دے ذریعے کیتے گئے معائنے دے دوران دُدھ اُچ بوت زیادہ مقدار اُچ پانڑی دی ملاوٹ پائی گئی۔ جس تے 7 دودھیاں نوں موقعے تے گرفتار کر لتا گیا۔ گرفتار افراد دے خلاف قانونی کاروائی کیتی جاوی۔ ڈپٹی کمشنر پشور سرمد سلیم اکرم نے کہیا کہ ضلعی انتظامیہ پشور شہریاں نوں خالص تے معیاری دُدھ دی فراہمی یقینی بنڑاڑیں وسے سرگرم اے۔ اُناں نے مزید کہیا انتظامی افسران نوں آپڑے متعلقہ علاقیاں اچ دُدھ دی دُکاناں دا باقاعدگی نال معائنہ کرنے تے ملاوٹ ثابت ہونڑیں تے سخت قانونی کاروائی کرنے دی ہدایت دتی گئی اے۔

قومی وطن پارٹی صوبے دی تعمیر وترقی تے خوشحالی تے یقین رکھ دی اے، سکندر شیر پاؤ

صوبائی حکومت صوبے دے مسائل دے حل اُچ مکمل طور تے ناکام ہوگئی اے، اجلاس سی خطاب

پشور (ہندکو وان نیوز) قومی وطن پارٹی دے صوبائی چیئرمین سکندر حیات خان شیر پاؤ نے کہیا وے کہ قومی وطن پارٹی صوبے دی تعمیر وترقی تے خوشحالی تے یقین رکھ دی اے تے اس مقصد نوں یقینی بنڑاڑیں وسے ہر فورم تے کوشش کرسیاں۔ اناں خیالات دا اظہار اُناں نے یونین کونسل شوڈاگ ضلع چارسدہ اچ پارٹی عہدیداراں تے کارکناں دے اجلاس سی خطاب کردے ہوئے کیتا۔ اس موقعے تے پارٹی دی نچلی سطح دی تنظیم سازی سمیت علاقائی سیاسی صورتحال دا بی جائزہ لتا گیا۔ سکندر حیات خان شیر پاؤ نے پارٹی کارکناں نوں کہیا کہ اوہ منظم و فعال ہو کے علاقے تے عوام دی خدمت وسے تیار ہو جاوُن۔ اُناں نے پی ٹی آئی حکومت دی کمزور پالیسیاں تے تنقید کر دے ہوئے اُس نوں صوبے دے دی ودھ دی ہوئی مشکلات دا ذمہ دار ٹھہرایا۔

EHSAAS NAUJAWAN PROGRAMME
M/S ALVINA BASIT
THREE MILLION RUPEES ONLY
3,000,000/- PKR

پشور: وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈا پور احساس نوجوان پروگرام دے تحت منتخب ہونڑیں والے نوجواناں نوں بلاسود قرضے دے چیکس تقسیم کر دے پئین

بلاول بھٹو زرداری آنڑیں والے مہینے اچ پشور دا دورہ کرسُن

گورنر ہاؤس اُچ رُکڑیں دے علاوہ پارٹی دے ذمہ دران نال ملاقاتاں بی کرسُن

پشور (ویب ڈیسک) چیئرمین بلاول بھٹو زرداری آنڑیں والے مہینے اچ پشور دا دورہ کرسُن۔ دورہ پشور دے موقعے تے گورنر ہاؤس اُچ رہ سُن اس دے علاوہ اوہ پارٹی دے ذمہ داران بی ملاقات کرسُن۔ پیپلز پارٹی دی صوبائی قیادت دے علاوہ سینئر رہنماواں نال بی ملاقاتاں کرسُن جدکہ صوبے اچ تنظیم نو تے پشور دی تنظیم نو دے حوالے نال اہم فیصلے متوقع وُن۔ صوبائی قیادت سینئر رہنماواں نوں اعتماد اُچ کے اہم ترین فیصلے متوقع وُن۔ ذرائع دے مطابق اناں دے دورہ دے موقعے تے مختلف تنظیماں دے رہنماں نوں بی طلب کیتا جاسی۔ اناں دے سابقہ دورہ پشور دے موقعے تے گورنر ہاؤس پشور اُچ ہونڑیں والے ہنگامے دے بعد بعض کارکناں سی بلاول بھٹو زرداری خفا ہو گئے ائے۔

صدر گلبرگ دی پٹریاں گند نال پہری گئیاں، اہالیان علاقہ پریشان

پشور (ہندکو وان نیوز) اہالیان علاقہ صدر گلبرگ نے آپڑے اک بیان اُچ کہیا کہ صدر گلبرگ نمبر 1 سی اگے پٹریاں گند نال پہری گئیاں جدکہ فٹ پاتھ ٹٹے پجے ہوئین جس دی وجہ نال اہلیان علاقہ خصوصاً تریمتاں تے بچیاں نوں آنڑیں جانڑیں اچ شدید مشکلات پیش آندیاں وُن۔ اس حوالے نال اہلیان علاقہ نے کمشنر پشور، ڈی سی پشور، ڈبلیو ایس ایس پی تے دیگر حکام سی اپیل کیتی اے کہ اس سلسلے اچ صدر گلبرگ دی پٹریاں تے فٹ پاتھاں نوں گندگی سی صاف کیتا جاوے۔

تجاوزات دے خلاف خصوصی کریک ڈاؤن، 40 افراد گرفتار

پشور (ہندکو وان نیوز) چیف ٹریفک آفیسر ہارون رشید دی خصوصی ہدایت تے شہر دے مختلف تجارتی مراکز تے غیرقانونی تجاوزات کرنے والے آں دے خلاف خصوصی کریک ڈاؤن کیتا وے۔ کریک ڈاؤن دے دوران رنگ روڈ، کینٹ سیکٹر، سٹی سرکلر روڈ، چارسدہ روڈ تے خوشحال بازار اُچ تجاوزات کرنے والے افراد دے خلاف کروائی کردے ہوئے چالیس افراد نوں حراست اُچ لے کے اناں دے خلاف کاروائی کیتی گئی اے۔

پشور: اسسٹنٹ کمشنر ہارون سلیم دودھیاں دے خلاف کریک ڈاؤن دے موقعے تے دُکاناں دا معائنہ کر دے پئین

بانی پی ٹی آئی نوں این آر او نہ مل سی، فیصلہ عدالتاں کرسُن، فیصل کنڈی

اللہ تعالیٰ نوں وڈے بول پسند ئینگے، پہلے اے کسی پارٹی دے نال بیٹھنے نوں تیار نی ائے اج بیٹھ دے پئین، گورنر خیبر پختونخوا

پشور (ہندکو وان نیوز) گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی دا کہنڑاں وے کہ بانی پی ٹی آئی نوں این آر او نہ مل سی۔ اناں دی رہائی دا فیصلہ عدالتاں نے کرنا وے۔ پشاور پریس کلب اُچ میڈیا گل کتھ کر دے ہوئے اُناں نے کہیا کہ مذاکرات صرف سنجیدہ لوکاں دے نال کیتے وُن، مسائل دے ذریعے کڈا جا سکدا وے۔ میں پیپلز پارٹی نال آں جو کہ ہمیشہ مذاکرات تے ای یقین رکھ دی اے۔ فیصل کریم کنڈی دا کہنڑاں وے کہ اللہ تعالیٰ نوں وڈے بول پسند ئینگے، پہلے اے کسی پارٹی دے نال بیٹھنے نوں تیار نی ائے اج بیٹھ دے پئین۔ اج سپیکر نوں مذاکرات وسے منتاں کیتی جاندی پئیان۔ اُناں نے کہیا کہ میں بطور چانسلر سنڈیکیٹ، سلیکشن بورڈ کمیٹی نامزدگی دا اختیار رکھنا واں، صوبے دی 28 یونیورسٹیاں دے وائس چانسلرز ئینگے تے صوبے اچ امن وامان دی صورتِ حال نوں دیکھن، وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈا پور آپڑے ضلع اچ بی امن وامان دی صورتِ حال بہتر نئی کر سکدے۔ گورنر خیبر پختونخوا دا کہنڑاں وے کہ صوبے اچ کرپشن دا بازار گرم اے، گورنر خیبر پختونخوا نے اے بی کہیا کہ سندھ جاؤ تے پتہ چلے کہ اتھے صحت کارڈ نال دس لکھ تے اُتھے پچاس لکھ سی زیادہ مل دین۔

بحالی مراکز دے پراجیکٹ ملازمین 5 مہینے دی تنخاواں سی محروم

پشور (ہندکو وان نیوز) بحالی مراکز دے پراجیکٹ ملازمین 5 مہینے دی تنخاواں سی محروم سوشل ویلفیئر ڈیپارٹمنٹ خیبر پختونخوا دے پراجیکٹ ملازمین آر سی ڈی اے دی ملازمین پچھلے 5 مہینے دی تنخاواں سی محروم اُن۔ کہاراں اچ فاقے جدکہ بچیاں دی سکول فیساں بی نی جمع کیتیاں۔ گش ملازمین دے بجلی بل جمع نہ کرانڑیں تے بجلی دا کنکشن بی کٹ دتا گیا وے۔

بجلی تے گیس دی لوڈشیڈنگ نال شہری ذہنی مریض بنڑ گئین، اشفاق خلیل

پشور (ہندکو وان نیوز) صدر انجمن تاجران نوتھیہ محمد اشفاق خلیل نے کہیا وے کہ بجلی تے گیس دی لوڈشیڈنگ نال شہری ذہنی مریض بنڑ گئین۔ نوتھیہ اچ بجلی تے گیس دی لوڈ شیڈنگ نال کاروباری زندگی ختم ہو گئی اے۔ ٹھنڈے موسم دے باوجود بجلی دی لوڈ شیڈنگ سمجھ سی بار اے۔ مرمتی کم تے بجلی چوری دے نام تے پنج سی پندرہ گھنٹے بجلی بند ہوندی اے۔ وخت بے وخت بجلی لوڈ شیڈنگ نے شہریاں نوں ذہنی مریض بنڑاں دتا وے۔

پشور: گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی گورنر ہاؤس اُچ منعقدہ تقریب سی خطاب کر دے پئین

میڈیکل کالجاں اچ 18 لکھ فیس مقرر کرنے دی سفارشاں تیار

ملک پہر اُچ میڈیکل اینڈ ڈینٹل کالجز سالانہ تیس لکھ روپے فیس لیندے پئین

پشور (مانیٹرنگ ڈیسک) پشور سمیت ملک پہر دی 121 نجی میڈیکل اینڈ ڈینٹل کالجاں وسے سالانہ بنیاداں تے 18 لکھ روپے فیس مقرر کرنے دی سفارشاں تیار کر لتیاں وُن۔ وزارت قومی صحت دی منظوری دے بعد اس ملک پہر اُچ نافذ العمل کر دتا جاسی اس وخت میڈیکل اینڈ ڈینٹل کالج سالانہ تیس لکھ روپے فیس لیندے پئین۔ زیادہ فیس لینڑیں تے پی ایم ڈی سی دی طرف سی 12 پرائیویٹ کالجاں نوں نوٹس جاری کیتے وُن جس اُچ کہیا وے کہ میڈیکل اینڈ ڈینٹل کالج طلبہ نوں فیس واپڈ کر دے وُن تاہم 121 چو 12 کالجاں نوں صرف نوٹس جاری کیتی گئی اے۔ ذرائع دے مطابق میڈیکل ایجوکیشن کمیٹی دی طرف سی فیساں دے حوالے نال از سر نو سٹرکچر تیار کیتا وے۔

خیبر پختونخوا اچ مذہبی سیاحت دے کئی مواقعے موجود اُن، شفقت ایاز

گندھارا تہذیب ساڈا ثقافتی ورثہ وے، کیوں کہ گندھارا تہذیب دا 90 فیصد ورثہ خیبر پختونخوا اچ واقع وے، معاون خصوصی

پشور (ہندکو وان نیوز) صوبائی حکومت صوبے اچ مذہبی سیاحت نوں فروغ دینڑیں وسے جدید ٹیکنالوجی دے استعمال تے خصوصی توجہ دیندی پئی اے تے نال ای غیر ملکی سیاحواں نوں ہر قسم دی سہولتاں دینڑیں وسے ضروری اقدامات کر دی پئی اے۔ گندھارا تہذیب ساڈا ثقافتی ورثہ وے کیوں کہ گندھارا تہذیب دا 90 فیصد ورثہ خیبر پختونخوا اچ واقع وے تے اج اس موقعے دا فیدہ لیندے ہوئے گندھارا نالج کوریڈور کھولڑیں دی تجویز پیش کرنا واں، اے راہداری تکنیکی ترقی تے ٹیکنالوجی دی منتقلی دے اقدام وسے علم دے اشتراک دے پلیٹ فارم دے طور تے کم کرسی۔ نالج کوریڈور دے ذریعے ساڈا مقصد عالمی تحقیق تے تعاون نوں فروغ دینڑاں وے۔ اس نال دُنیا اچ خیبر پختونخوا دا مثبت چہرہ بہترین انداز اُچ پیش کیتا جاسی۔ اناں خیالات دا اظہار وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا دے معاون خصوصی برائے سائنس، ٹیکنالوجی و آئی ٹی شفقت ایاز نے پشاور میوزیم اُچ گندھارا تہذیب دے حوالے نال منعقدہ بین الاقوامی ورکشاپ اُچ بطور مہمان خصوصی خطاب اُچ کیتا۔

خیبر پختونخوا حکومت کے ایم آئی 17 ہیلی کاپٹر دے ذریعے صدہ لوئر کرم نوں دوائیاں پہنچائی جاندی پئیان

کرم وسے صوبائی حکومت دی ہیلی کاپٹر سروس دا سلسلہ جاری

پشور (ہندکو وان نیوز) وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈا پور دی خصوصی ہدایات تے کرم وسے صوبائی حکومت دی ہیلی کاپٹر سروس دا سلسلہ جاری اے۔ اتوار دے دن صوبائی حکومت دے ہیلی کاپٹر ایم آئی 17 دی کرم وسے پنج پروازاں ہوئیاں، پہلی پرواز دے ذریعے 1500 کلوگرام دوائیاں پشور سی صدہ پہنچائی گئیاں۔ دوسری پرواز اُچ چھ لوکاں نوں صدہ سی علیزئی پہنچایا گیا، تیسری پرواز اُچ 43 بندیاں سمیت دوسو کلوگرام ضروری سامان بی پیجا گیا جدکہ چوتھی پرواز اُچ ٹل سی 22 لوکاں سمیت دوسو کلوگرام سامان بی علیزئی پیجا گیا۔

تمباکو سمگلنگ تے غیر قانونی سگریٹ مینوفیکچرنگ نال ارباں دا نقصان

مینوفیکچررز آپڑے قانونی چیلنجاں نوں واپس لےوُن تے فیدہ مند حل وسے تعمیری گل کتھ کرُن، مزمل اسلم

پشور (ہندکو وان نیوز) وفاقی وزیر مملکت علی پرویز ملک تے خیبر پختونخوا دے مشیر خزانہ مزمل اسلم دی مشترکہ صدارت اُچ تمباکو سمگلنگ تے غیر قانونی سگریٹ مینوفیکچرنگ بارے اچ اعلیٰ سطحی اجلاس منعقد ہویا جس اُچ خیبر پختونخوا دے وزیر ایکسائز سمیت ایف بی آر، پاکستان ٹوبیکو بورڈ تے ٹوبیکو کمپنیاں نے شرکت کیتی۔ اجلاس اُچ تمباکو سمگلنگ تے غیر قانونی سگریٹ مینوفیکچرنگ تے تفصیلی تبادلہ خیال کیتا گیا تے بتایا گیا کہ تمباکو سمگلنگ تے غیر قانی سگریٹ مینوفیکچرنگ دی وجہ نال پچھلی اک دہائی دے دوران ملک نوں 567 ارب روپے سی زیادہ دا ریونیو نقصان ہویا وے جدکہ صحت نوں شدید خطرات لاحق اُن۔ اُناں نے مینوفیکچررز سی درخواست کر دے ہوئے کہیا کہ اوہ آپڑے قانونی چیلنجاں نوں واپس لےوُن۔

نویں مالی سال دا بجٹ، پنشن اُچ مزید اصلاحات کرنے دی منظوری

سی پی فنڈز مختلف صوبائی تے وفاقی محکمیاں تکل وسیع کیتا جاندا پیا وے، وفاقی حکومت دی طرف سی صوبائی حکومت نوں آگاہ کر دتا گیا

پشور (ویب ڈیسک) نویں مالی سال دی بجٹ دے موقعے تے پنشن دی مزید اصلاحات کرنے دی منظوری دے دتی گئی اے۔ وفاقی حکومت نے نویں پنشن اصلاحات دے حوالے نال صوبائی حکومت نوں آگاہ کر دتا وے تے نویں پنشن اصلاحات وسے مزید اقدامات کرنے دے حوالے نال صوبائی حکومت اس دی تجویزاں منگ لتیاں وُن۔ اناں تجویزاں دی روشنی اچ مزید اصلاحات کر دتی جاسُن۔ سرکاری ذرائع دے مطابق مزید دس نوی اصلاحات پنشن اُچ کیتی جاندی پئیان۔ اس سی پہلے بی پنشن اصلاحات دے تحت کیتی جاندی پئیان۔ جس دے تحت پنشن تقریباً ختم کیتی جاندی پئی اے۔ سی پی فنڈز دا دائرہ اختیار مزید وسیع کیتا جاندا پیا وے تے سی پی فنڈز اُچ مزید ملازمین نوں شامل کیتا جاندا پیا وے۔ نوی اصلاحات دے تحت ذرائع دے مطابق سی پی فنڈز مختلف صوبائی محکمیاں تے وفاقی محکمیاں تکل وسیع کیتا جاندا پیا وے۔

BENAZIR INCOME SUPPORT PROGRAMME

اسلام آباد: چیئرپرسن بی آئی ایس پی سینیٹر روبینہ خالد ای کچہری اچ مستحقین دے مسائل سُنڑ دی پئیان

مہنگائی دے باوجود پورے صوبے اچ موبائل دا ریکارڈ کاروبار ہویا

2024 اُچ 7 ارب دے موبائل دی خرید وفروخت ہوئی، آئی فون دی مانگ ودھ گئی

پشور (ویب ڈیسک) غربت اُچ اضافے دے باوجود پشور شہر اُچ موبائل فونز دی خرید وفروخت اُچ اک ہزار فیصد تکل اضافہ ہو گیا وے۔ پچھلے سال پشور سمیت پورے صوبے اچ 7 ارب روپے دی موبائل فونز دی خرید وفروخت ہوئی ائی۔ آئی فون سمیت مختلف موبائل فونز دی خرید وفروخت اُچ کمی دے بجائے اضافہ ہوندا پیا وے۔ رپورٹ دے مطابق پشور کینٹ، پشور سٹی دے مختلف مقامات تے پچھلے سال تقریباً چار ارب روپے سی زیاد دے موبائل فونز دی خرید وفروخت ہوئی۔ چار لکھ روپے سی لے کے چالیس ہزار روپے تے تیس ہزار روپے تکل نویں موبائل فونز دی خرید وفروخت ہوئی جدکہ پُرانڑیں تے استعمال شدہ موبائل فونز دی خرید وفروخت اُچ اضافہ ہویا وے۔ چوری شدہ موبائل فونز دے سسٹم نوں کھولڑیں دے بعد اس دی خریداری ہوندی پئی اے۔

ہیپاٹائٹس دا خاتمہ ساڈی قومی ترجیح اے، ڈاکٹر مختار احمد بھرتھ

اسلام آباد (مانیٹرنگ ڈیسک) وزیراعظم دے کوآرڈینیٹر برائے صحت ڈاکٹر مختار احمد بھرتھ نے کہیا وے کہ پورے ملک چو ہیپاٹائٹس دا خاتمہ ساڈی قومی ترجیح اے، بیماری دے خاتمے وسے آئندہ ترے سال وسے 67.7 ارب روپے مختص کیتے گئے وُن۔ ترے سال اُچ پچاس فیصد اہل آبادی دی سکریننگ، ٹیسٹنگ تے علاج نوں یقینی بنڑایا جاسی۔ ہیپاٹائٹس دے خاتمہ وسے مشترکہ عزم دے نال اجتماعی اقدامات دی ضرورت اے۔

پبلشر محمد نعمان قیوم نے گندھارا ہندکو بورڈ، پاکستان، پشور دے توسط نال نظام پرنٹرز جنگی محلہ پشور سی چھاپ کے A/4 ریلوے روڈ، ابدرہ، یونیورسٹی ٹاؤن پشاور سی شائع کیتا، فون نمبر 091-7256262